

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 8P/153/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201891
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimíra Slobodová
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2019:2718201891.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudkyňou JUDr. Vladimírou Slobodovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W.U.K. W., K.. XX.XX.XXXX, bytom u starých rodičov, dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov: Q. W., K.. XX.XX.XXXX U. U. W., K.. XX.XX.XXXX, obaja bytom Q.. K. XX, XXX XX Z., obaja zastúpení: JUDr. Ján Pekar, advokát, so sídlom Potočná 191/39, 909 01 Skalica, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa matky: X. Y., K.. XX.XX.XXXX, O. Z. XXXX/XX, XXX XX Z., zast.: JUDr. Beáta Jankovičová, advokátka, so sídlom Hviezdoslavova 2556/63, 905 01 Senica a otca: Q. W., K.. XX.XX.XXXX, O. Z. XXXX/XX, XXX XX Z., o návrhu matky na úpravu styku s maloletým dieťaťom, takto

rozhodol:

I. Matka je oprávnená stýkať sa s Q.. W. s účinnosťou od prvého dňa po právoplatnosti tohto rozsudku do posledného dňa tretieho mesiaca po právoplatnosti rozsudku každý páry týždeň v stredu od 13:30 hod. do 14:00 hod. na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno - právnej ochrany detí a sociálnej kurately a to za prítomnosti sociálneho pracovníka alebo psychológa, ktorý bude prítomný pri stretnutí matky s mal. W..

II. Matka je oprávnená stýkať sa s mal. W. s účinnosťou od prvého dňa štvrtého mesiaca po právoplatnosti tohto rozsudku do posledného dňa šiesteho mesiaca po právoplatnosti tohto rozsudku každý páry týždeň v stredu od 13:30 hod. do 14:30 hod. na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno - právnej ochrany detí a sociálnej kurately a to za prítomnosti sociálneho pracovníka alebo psychológa, ktorý bude prítomný pri stretnutí matky s mal. W..

III. Starí rodičia sú povinní mal. W. K.a styk s matkou počas realizácie styku na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica pripraviť a v určenom čase priviesť na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno - právnej ochrany detí a sociálnej kurately a za prítomnosti sociálneho pracovníka alebo psychológa odovzdať dieťa matke a po ukončení styku si maloleté dieťa v určenom čase a na rovnakom mieste prevziať.

IV. Matka je oprávnená stýkať sa s mal. W. s účinnosťou od prvého dňa siedmeho mesiaca po právoplatnosti tohto rozsudku každý páry týždeň v stredu od 13:30 hod. do 14:30 hod. s tým, že starí rodičia sú povinní dieťa na styk s matkou pripraviť a v určený čas ho v mieste bydliska dieťaťa odovzdať matke a matka je povinná na tom istom mieste dieťa starým rodičom riadne a včas vrátiť.

V. Súd nepriznáva žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka mal. dieťaťa sa návrhom doručeným súdu dňa 09.08.2018 v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7P/36/2018 domáhala zníženia výživného zo sumy 120 eur na minimálne zákonné výživné z dôvodu, že u nej došlo k podstatnej zmene pomerov. Doplneným podaním žiadala aj o zmenu úpravy jej styku s Q.. W., ktorý je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti jeho starých rodičov.

2. Vzhľadom na vyjadrenia účastníkov v konaní sp. zn. 7P/36/2018 súd vykonal výsluch maloletého W. a prihliadajúc na jeho vyjadrenia sa rozhodol v záujme hospodárnosti konania vylúčiť návrh matky na úpravu styku na samostatné konanie. Súd uznesením č. k. 7P/36/2018 - 132 zo dňa 29.11.2018 vylúčil návrh matky na úpravu jej styku s mal. W. na samostatné konanie. Zároveň v rámci konania sp. zn. 7P/36/2018 na pojednávaní 29.11.2018 (str. 6) súd účastníkov upovedomil, že vzhľadom na návrh právneho zástupcu starých rodičov dieťaťa bude ustanovený znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, klinická psychológia detí a dospelých a požiadal ich v záujme hospodárnosti oznámiť otázky na znalca.

3. Matka maloletého žiadala akýkoľvek styk, v akomkoľvek rozsahu, v akejkoľvek forme hoc aj za účasti psychológa. Starí rodičia maloletého a otec dieťaťa nesúhlasili s návrhom matky z dôvodu, Ž. W. matku odmieta a nechali na rozhodnutí dieťa, či sa chce s matkou stretávať.

4. Kolízny opatrovník súhlasil s potrebou úpravy styku matky s dieťaťom, hoc aj na ich úrade za prítomnosti psychológa.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, pripojeným spisom Okresného súdu Skalica č. k. 7P/36/2018, zápisnicou z pojednávania zo dňa 29.11.2018 sp. zn. 7P/36/2018, uznesením č. k. 8P/153/2018 - 20 zo dňa 09.01.2019, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 21.01.2019, písomným podaním matky doručeným dňa 10.04.2019, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 01.10.2014, lekárskou správou Q.. P. zo dňa 13.03.2019, správou Základnej školy Z. zo dňa 07.05.2019, písomným vyjadrením matky zo dňa 24.07.2019, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 22.07.2019, písomným vyjadrením starých rodičov zo dňa 05.09.2019, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 24.09.2019 označenou ako dôverná, ako aj ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav veci:

6. Okresný súd Skalica rozsudkom č. k. 8P/47/2017 - 46 zo dňa 06.09.2017 (právoplatný dňa 20.07.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/12/2018 - 80 zo dňa 27.06.2018) zveril mal. W. do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, každému z rodičov dieťaťa určil povinnosť platiť výživné po 120 eur mesačne. Zároveň zamietol návrh matky na zverenie mal. W. do jej osobnej starostlivosti. Súd vtedy neupravil styk matky s dieťaťom.

7. Okresný súd Skalica rozsudkom č. k. 7P/36/2018 - 130 zo dňa 29.11.2018 (právoplatný 11.12.2018) znížil matke mal. W. výživné zo 120 eur na sumu 50 eur mesačne.

8. Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu, sp. zn. 7P/36/2018 súd zistil, že bol dňa 22.11.2018 vykonaný výsluch (na čl. 115 pripojeného spisu) Q.. W., aby sa sám vyjadril k návrhu jeho matky na styk s ním. Vtedy W. uviedol, že s matkou nie je v kontakte. Na matku si pamätá, ako ho zavrela medzi dvere a nechcela pustiť a vtedy mal 5 rokov. Matka sa s ním nehrala, na krúžok výtvarnej ho nevodila, len raz ho zaviezla. S matkou si nepíše, nevolá a ani nechce. Dieťa uviedlo, že si pamätá, keď k nim prišli policajti búchať a pamätá si, ako ho matka vareškou búchala po rukách. Dieťa tvrdí, že si pamätá opitú mamu ako nadávala jeho babke - dodal, že tak mu to babka povedala. Pamätá si, že keď ako prvák si išiel po vysvedčenie, boli tam starí rodičia, otec i matka a vtedy nekričala. Učí sa s babkou, ktorá ho aj skúša. Vtedy povedal, že vie o matkinom tehotenstve a chcel by vedieť, čo bude mať. Doma u starých rodičov sa o jeho mame nerozpráva. Matku nechce vidieť ani sa s ňou stretávať, nechce jej dať šancu. Mal. W. neuviedol žiadny dôvod jeho negatívneho postoju k matke a prečo ju odmieta.

9. Súd uznesením č.k. 8P/153/2018-20 z 9.1.2019 (už pod sp. značkou, pod ktorou bolo vedené vylúčené konanie o styku) uložil povinnosť starým rodičom zložiť preddavok na trovy dôkazu v sume 1000 eur. Uznesenie prevzal právny zástupca starých rodičov dňa 22.1.2019 a následne doručil dňa 11.2.2019 zoznam otázok pre znalca. Keďže starí rodičia preddavok nezaplatili, súd až dopytom na ich právneho zástupcu zistil, že ani nezaplatia, tak začal vo veci konať aj bez toho.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 21.01.2019 mal súd preukázané, že starí rodičia mal. W. bývajú v 3-izbovom byte, v ktorom má maloletý svoju plne vybavenú izbu aj s televízorom. Starí rodičia sa o maloletého starajú od jeho 7 mesiacov. Stará matka bola v čase začatia konania evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Z.K., hľadala si prácu a chodila na príležitostné brigády. Starý otec bol v čase začatia konania taktiež evidovaný na Úrade práce a privyrábal si na brigádach. Otec maloletého býval svojho času u priateľky, avšak momentálne býva u starých rodičov a v čase začatia konania pracoval vo firme v Z. s mesačným príjmom 950 eur mesačne. Otec plánoval odísť P. U. za prácou. Matka dieťaťa býva v 3-izbovom byte so svojimi rodičmi a maloletý tam má tiež svoju vlastnú izbu. Matka poukázala na to, že keď sa snažila s maloletým skontaktovať, tak starí rodičia ju vyhnali. S maloletým vykonal pohovor kolízny opatrovník a ten sa od dieťaťa dozvedel, že keď videl matku vonku s kočíkom, tak sa schoval za panelák. Mal. W. kolíznemu opatrovníkovi povedal, že mama ho stratila, lebo má už teraz druhé dieťa. Podľa jeho vyjadrenia mu je u starých rodičov dobre, poslúcha ich a babka sa s ním učí.

11. Na pojednávaní dňa 18.04.2019 kolízny opatrovník oznámil, že so starými rodičmi sa dohodli návštevy maloletého u psychologičky, kde chodí a počas posledného mesiaca tam bol raz v sprievode matky a dvakrát s otcom. Kolízny opatrovník dodal, že maloletý sa odmieta stretnúť s matkou aj za prítomnosti jeho starej matky.

12. Podľa tvrdenia matky sa bola pýtať na maloletého aj v škole a zároveň sa aj informovala u jeho lekárky.

13. Starí rodičia sa vyjadril k návrhu matky:

10.1. Stará matka (na pojednávaní 18.4.2019) uviedla, že nie je za to, aby sa maloletý s matkou stretával. Poukázala na to, že matka mu na Vianoce kúpila darček (vodové farby, štetce, zásterka aby sa nezašpinil, mikrofón), avšak maloletý chcel darčeky od nich: skejtboard, kolo, tablet. Podľa starej matky mu bežne kupujú na Vianoce takéto darčeky od malička dodajúc, že malý má už štvrtý tablet. Maloletý sa schováva pred matkou dajúc si kapucňu na hlavu. lebo sa jej bojí. Ďalej uviedla, že psychologičke uviedol, že sa mu nič nepáči na mame. Počas spolužitia jej syna s matkou dieťaťa maloletý v ich byte prespal asi dvakrát. Stará matka tvrdí, že keď sa začína spomínať pred maloletým téma matky, tak sa u maloletého opäť prejavujú znaky koktania. Na poslednom pojednávaní dala súdu do pozornosti, že mal. W. začal matku oslovovať „mama“ a už jej nehovorí ona. Býva s manželom a maloletým blízko matky a teda ak by maloletý chcel, tak by ju navštívil. Doma o matke nerozprávajú ani v dobrom ani v zlom, ale maloletý matku odmieta, pamätá si u nej len zlé. Stará matka poukázala na to, že počas spolužitia jeho syna s matkou dieťaťa maloletý prespal v ich („rodičovskej“) domácnosti najviac dva krát. Na pojednávaní 4.6.2019 stará matka uviedla, že maloletý začal opäť koktať keď sa spomína téma matky. V rámci svojich iných vyjadrení zase uvádzala, že u nich doma sa téma matky nespomína. Okrem koktania podľa nej W. H. problémy nemá.

10.2. Stará matka k terajšiemu školskému režimu maloletého uviedla, že stále navštevuje v piatok krúžok výtvarnej v Českej republike, vždy v piatok v čase 14,30 hod. až 16,30 hod. Z domu ho vozia na krúžok o 14,00 hod. a vracajú sa späť o 18,00 hod. W. má denne 5 vyučovacích hodín, školu má denne do 12,30 hod., potom chodí na obed a v utorok alebo štvrtok (to stará matka presne uviesť nevedela) končí až o 13,00 hod, lebo má 6 hodín. Maloletý chodí po návrate zo školy a napísaní úloh stále s kamarátmi von a je vonku od 16,00 hod. do 18,00 hod. Žiadala, aby bol styk maloletého s matkou nechaný na vôli mal. Sebastián a on pokiaľ bude chcieť, tak za matkou pôjde. Podľa tvrdenia starej matky jej vnuk povedal, že ak bude zverený matke, tak s ňou (starou matkou) spolu utečú.

10.3. Starý otec tiež nesúhlasí, aby sa matka s maloletým stretávala z dôvodu, že nemá záujem. Podľa jeho slov matka sa s ním stretávať chce, naháňa ho, ale dieťa sa bojí. Maloletý sa o matke baviť nechce. Vnuk povedal, že matka ho volala nazrieť do kočíka. Podľa jeho vyjadrenia W. mu povedal, že s matkou sa stretávať nechce, avšak dôvod mu neuviedol doplniac že matka o dieťa záujem nemala. Starý otec je aktuálne evidovaný ako nezamestnaný, nepoberá žiadne dávky, avšak pracujúc brigádnicke v Rakúsku vo vinárstve a mesačne si privyrobí 500 -600 eur.

10.4. Aktuálne je stará matka dieťaťa stále nezamestnaná, nevidovaná, avšak brigádne pracuje v Rakúsku s manželom a synom, denne do práce dochádzajú. Tiež uviedla, že mal. W. má v škole družinu (školský klub).

11. Otec zastáva názor, aby bolo na synovi či sa chce alebo nechce stretávať s matkou. Podľa slov otca sa jeho syn matky bojí, ale s psychologičkou neriešil dôvod tohto bária. K veci dodal, že počas spolužitia s matkou dieťaťa v minulosti mali síce v podielovom spoluvlastníctve byt, ale nakoľko pracovali obaja spolu v Rakúsku, starostlivosť o dieťa im zabezpečovala jeho matka od 8 mesiacov veku dieťaťa. Starí rodičia im varovali dieťa, lebo bývali v Rakúsku celý týždeň a vracali sa dom len na víkendy. Aj po návrate na víkend však dieťa prespávalo naďalej u starých rodičov, čo otec odôvodnil tým, že malý nechcel ísť dom. Maloletý už vtedy viac aj víkendy prespával u starých rodičov ako doma. V súčasnosti otec býva v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi (starými rodičmi dieťaťa) a brigádne pracuje v Rakúsku vo vinohradníctve. Spolu s ním tam brigádne pracujú aj jeho rodičia. Denne do práce dochádzajú.

12. Matka mal. W. X. na rodičovskej dovolenke so svojim druhým synom, K., K.. X.X.XXXX, ktorý pochádza z jej terajšieho druhovského pomeru. Jej druhé dieťa má denný režim taký, že vstáva o 6,30 hod, ide spať o 11,00 hod., po obede vstáva o 16,00 hod. nasleduje kúpanie. Matka trávi čas s K. vonku od 13,00 hod. do 15,00 hod. Všetci traja bývajú spolu v jednej domácnosti.

13. Podľa názoru otca matka o maloletého záujem nemá, od malička si ho nevšímala a preto nevie, načo teraz bojuje. Z vyjadrenia otca súd na poslednom pojednávaní zistil, že synovi sa kupovali letenky P. U. len niekoľko dní pred odletom a ako doprovod mal syn jeho sestru s priateľom a ich dieťa. Teda nešli s ním starí rodičia ani on, otec. Následne otec prišiel po syna P. U.. Podľa slov otca maloletý školu B. U. nenavštevoval, bol na návšteve u tety.

14. Právny zástupca starých rodičov v rámci prvých pojednávania uviedol, že psychologička maloletého by mohla navrhnúť spôsob riešenia a prípadného stretávania sa matky s maloletým. Právna zástupkyňa matky súhlasila s týmto návrhom a poukázala na fakt, že vzťahy medzi matkou a starými rodičmi sú veľmi narušené.

15. Na pojednávaní dňa 4.6.2019 kolízny opatrovník uviedol, že do tohto stretnutia sa nekonalo žiadne spoločné sedenie maloletého s matkou u psychológa. Stará matka dieťaťa dodala, Ž. W. absolvoval u psychologičky 7 sedení a z toho 3 bol individuálne a zvyšok išlo o rodinné konzultácie.

16. V správe kolízneho opatrovníka z 24.9.2019 (cca o 4 mesiace) bolo uvedené, že od 4.6.2019 do 18.9.2019 bolo u psychologičky zrealizovaných 9 konzultácií, z toho 5 individuálnych a 3 rodinné (1 so starým otcom a 2 s starou matkou) a s matkou dieťaťa sa realizovali 3 konzultácie (1 s jej partnerom a 2 len s ňou). V závere je uvedené, že cieľ poradenstva sa nepodarilo naplniť.

17. Z výsluchu svedkyne Q.. I. U. (na pojednávaní 4.6.2019), ktorá pracuje ako psychologička na referáte na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny súd zistil, že začala pracovať s mal. W. od 1.4.2019 na podnet kolízneho opatrovníka. Do dňa pojednávania (dňa 04.06.2019) uskutočnila s maloletým 7 konzultácií (3 individuálne len s dieťaťom a 4 rodinné- z toho 3 s otcom dieťaťa a 1 s starou matkou dieťaťa). Mala konzultácie aj s starými rodičmi a to 3 s starou matkou, individuálne aj so starým otcom a potom spoločné s obomi. Po 18.4.2019 ju kontaktovala aj matka dieťaťa a mala s ňou 3 sedenia vždy za prítomnosti jej terajšieho partnera Y. S.. Jej cieľom je zlepšiť komunikáciu medzi oboma stranami a riešiť styk s dieťaťom. Podľa vyjadrenia psychologičky obe strany (starí rodičia a matka) odmietli spoločné stretávanie, vníma medzi nimi napätú situáciu. Spoluprácu s matkou zhodnotila psychologička ako záujem matky o dieťa. Postupne s maloletým otvára tému jeho vzťahu k mame. Maloletý sa jej vyjadruje, že sa s matkou stretávať nechce dodajúc, že si pri matke spomína iba na tie negatívne zážitky. Psychologička Q.. U. jasne zadefinovala, že je v záujme maloletého, aby mal záujem stretávať sa s matkou, ale nie je jednoduché. Z jej vyjadrenia súd zistil, že jej mal. W. neuviedol objektívny dôvod, pre ktorý odmieta styk s matkou a len tvrdí, že nechce mať s matkou kontakt.

18. Súd odročil pojednávanie konané dňa 4.6.2019 na návrh starých rodičov a matky dieťaťa v záujme, aby sa realizoval ďalšie sedenia dieťaťa a rodiny u psychologičky U.. Súd pojednávanie odročil na september v záujme, aby sa cez letné prázdniny mohli realizovať častejšie a intenzívnejšie sedenia maloletého u psychologičky. Následne v ďalšom konaní súd zistil, že od tohto pojednávania sa W.

zúčastnil sedenia iba raz z dôvodu svojho pobytu v U.. Z vyjadrení starých rodičov a rodičov dieťaťa súd zistil, že starí rodičia majú dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti nepyтали súhlas na vycestovanie do cudziny od matky. Stará matka odmietla poskytnúť právnej zástupkyňi matky informáciu, kde presne v zahraničí sa maloletý nachádza a kedy sa vráti.

19. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 22.07.2019 mal súd preukázané, že matka, otec a starí rodičia sa od apríla 2019 zúčastňujú sedení na Referáte poradensko - psychologických služieb, nakoľko maloletý matku odmieta a medzi matkou a starými rodičmi sú zlé vzťahy. Maloletý na pohovore uviedol, že na vysvedčení mal jednu dvojku a samé jednotky a teší sa na prázdniny, nakoľko pôjde k tete do U., zoberie ho teta a do Anglicka príde pre neho otec. Taktiež spomenul kolíznemu opatrovníkovi, že sa mu snívalo, že matka zabila babku a on spal na cintoríne. V závere správy je uvedené, že maloletý je dieťa zdravé a nenavštevuje žiadne odborné ambulancie. Podľa kolízneho opatrovníka majú v práci pracovnú dobu do 15,00 hod.

20. Zo správy detskej lekárky mal. W., Q.. P., z 13.3.2019 súd zistil vyjadrenie lekárky, že maloletý k nej chodí len v doprovoze starých rodičov a matka sa o zdravotný stav dieťaťa nezaujíma.

21. Starí rodičia vo svojom podaní z 5.9.2019 (čl. 76) uviedli, že dňa 16.07.2019 odcestovali do U. a naspäť prišli 05.08.2019. Psychologička mala dovolenku od 12.08.2019 do 22.08.2019 a tak nasledujúci deň ju kontaktovali. Sedenia u psychologičky sa zúčastnili dňa 30.08.2019 a 02.09.2019. V závere opäť dodali, že dieťa odmieta stretnutie s matkou.

22. Právna zástupkyňa matky na poslednom pojednávaní poukázala na to, sedenia u psychologičky nepriniesli žiadny výsledok. Matka poskytla psychologičke svoje pozitívne fotky s maloletým, ktoré mu však ukázané na sedeniach neboli.

23. Zo správy základnej školy navštevovanej maloletým z 7.5.2019 súd zistil, že v tom čase bol W. v 3. ročníku. Jeho dochádzka je pravidelná, dosahuje dobré vyučovacie výsledky, na hodiny je pripraveným domácu prípravu má na dobrej úrovni, dodržiava školský poriadok. Cez prestávky je živý, občas sa dostane do konfliktu so spolužiakmi. V škole sa stravuje, navštevuje školský klub. Starí rodičia mu zaplatili plavecký výcvik aj školu v prírode. V školskom roku 2018/2019 matka neprejavila iniciatívu komunikovať zo školou vo veciach výchovno - vzdelávacieho procesu.

24. Mal. W. navštevuje od septembra 2019 štvrtý ročník základnej školy. Na konci školského roku v treťom ročníku mal len jednu dvojku a ostatné samé jednotky. V piatok navštevuje krúžok B. B. Z., kam ho vozia jeho starí rodičia.

25. V záverečnom vyjadrení sa matka pridrižovala svojich vyjadrení, žiadala vo veci rozhodnúť. Starí rodičia žiadali v záujme dieťaťa styk neupraviť. Kolízny opatrovník v závere konštatoval, že z dokazovania mu vyplynuli veľmi nenávistné vzťahy medzi príbuznými dieťaťa (matka, starí rodičia). Súhlasili by s úpravou styku na ich úrade za jeho prítomnosti či prítomnosti psychologičky s požiadavkou obmedzenia styku na ich úrade časovo, t.j. aby nešlo o dlhodobé hľadisko.

26. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

28. Dohovor o právach dieťaťa prijatý v New Yorku 20. novembra 1989 vyhlásený pod č. 104/1991 Zb. v článku 3 ods. 1 ustanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Orgánom štátu je určený aj článok 18 ods. 1 tohto dohovoru, ktorý predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia majú prvotnú

zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa.

29. Podľa čl. 18 ods. 1 a 2 citovaného Dohovoru, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Za účelom zaručenia a podpory práv ustanovených týmto Dohovorom poskytujú štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, rodičom a zákonným zástupcom potrebnú pomoc pri plnení ich úloh výchovy detí a zabezpečujú rozvoj inštitúcií, zariadení a služieb starostlivosti o deti.

30. Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien prijatý v New Yorku dňa 18.12.1979 a vyhlásený pod vyhláškou č. 62/1987 Zb. v čl. 16 ods. 1 písm. d) ustanovuje, že štáty, zmluvné strany, prijímú všetky príslušné opatrenia na odstránenie diskriminácie žien vo všetkých veciach týkajúcich sa manželstva a rodinných vzťahov a najmä zabezpečia, na základe rovnoprávnosti mužov a žien: d) rovnaké rodičovské práva a povinnosti bez ohľadu na ich manželský stav, vo veciach týkajúcich sa ich detí. Vo všetkých prípadoch musia byť záujmy detí prvoradé.

31. Podľa čl. 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy Slovenskej republiky, ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremičateľné a nezrušiteľné (ods. 1). Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať (ods. 2). Nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody (ods. 4).

32. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

33. Podľa § 28 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa (ods. 1). Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (ods. 2). Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený (ods. 3).

34. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

35. Súd vychádza zo základnej premisy, že zákon o rodine vo svojich ustanoveniach používa pojmy "výchova" a "osobná starostlivosť". V tejto súvislosti treba uviesť, že pojem výchova je širší ako pojem osobná starostlivosť, avšak tá je len elementárnou zložkou výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa v širšom slova zmysle. Starostlivosť o maloleté dieťa okrem výchovy zahŕňa aj starostlivosť o zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia v rovnakom rozsahu, pričom je irelevantné, či sú rodičia dieťaťa manželmi alebo nie. Uvedené tvrdenie podporuje aj čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky a vyplýva aj z citovaného čl. 16 Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien.

36. Súd skúmal zmenu pomerov ohľadom úpravy styku matky s dieťaťom od 6.9.2017, kedy súd prvého stupňa rozsudkom č.k. 8P/47/2017 - 46 (právoplatný dňa 20.07.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/12/2018 - 80 zo dňa 27.06.2018) zveril dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. V tom čase súd neupravil styk matky s maloletým a matka pracovala ešte v zahraničí. Súd sa zaoberal dôvodmi návrhu uvádzanými matkou a taktiež dôvodmi starých rodičov a otca dieťaťa, pre ktoré by súd nemal styk dieťaťa s matkou upraviť. Súd vychádzal okrem iného z aktuálneho veku dieťaťa, z terajšieho spôsobu a formy komunikácie starých rodičov a rodičov dieťaťa, z vyjadrenia maloletého, z vyjadrení psychologičky Q.. U. U. kolízneho opatrovníka, a z toho, či sa realizuje nejaký styk rodičov s mal. W.. Osobitne prihliadal aj na to, či a akou formou vychovávajú W. starí rodičia, ktoré majú dieťa zverené a sú povinní ho zastupovať v bežných veciach.

37. Vykonaným dokazovaním mal súd objektívne preukázané, že návrh matky je podaný dôvodne. Styk otca s dieťaťom sa realizuje, lebo bývajú v jednej spoločnej domácnosti u jeho rodičov. Teda otec ako rodič je s dieťaťom v pravidelnom kontakte bez akýchkoľvek obmedzení. Na druhej strane matka nemá vôbec žiadny styk s mal. Sebastianom, nestretávajú sa, aj keď návrh na úpravu styku podala už v druhej polovici roku 2018. Maloletý W. súdu, kolíznemu opatrovníkovi aj psychologičke prezentoval svoj nezáujem stretávať sa s matkou, avšak konkrétny objektívny dôvod odmietania neuviedol nikomu a doposiaľ sa ho nepodarilo zistiť ani psychologičke, hoc u nej absolvoval viacero sedení. Matka má vedomosť o postoji syna voči nej, preto je ochotná prijať akýkoľvek minimálny styk so synom a v akejkoľvek forme v záujme začať si budovať so synom citové väzby. Vychádzajúc z pripojených spisov ako i vzájomných vyjadrení starých rodičov a rodičov dieťaťa na pojednávaniach v tejto veci mal súd preukázané, že vzťahy medzi starými rodičmi a otcom na jednej strane a matkou dieťaťa na druhej strane boli a doposiaľ sú tak vážne narušené, že títo (hlavne matka a starí rodičia) nedokážu spolu riadne komunikovať a dieťa si tak len postupne môže budovať sekundárne citové väzby k matke, ak sa pre to vytvoria aspoň minimálne podmienky (I. ÚS 266/2010 (ČR)). Súd pri navrhovanej úprave styku (matka žiadala akýkoľvek styk) prihliadal v prvom rade na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.) a vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov a starých rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti, prístup k hmotným statkom a ľudským hodnotám a pod.). Na druhej strane prihliadal na to, že matka má nie len rovnaké povinnosti ako otec dieťaťa (či starať sa o dieťa alebo platiť výživné), ale i rovnaké právo podieľať sa osobne na výchove dieťaťa, stretávať sa s dieťaťom. Toto svoje právo však rodičia nemôžu uplatňovať bez toho, aby brali ohľad na psychický a zdravý duševný vývoj dieťaťa. V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave styku vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov a osôb majúcich dieťa v skutočnej osobnej starostlivosti, ako aj z vyjadrení kolízneho opatrovníka a psychologičky maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia čerpal súd podklad pre svoje rozhodnutie.

38. Súd dbal, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní aplikoval všetky vyššie uvádzané právne hypotézy aplikujúc analogicky aj § 36 ods. 1 Zákona o rodine. V rámci konania mal súd preukázané, že vzájomné vzťahy a väzby medzi matkou dieťaťa a starými rodičmi a ich synom (a aj naopak) sú tak vážne narušené bez možnosti dohodnúť sa, preto bolo povinnosťou súdu upraviť výkon rodičovských práv a povinností matky k dieťaťu v časti styku. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia a pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa, lebo záujmy dieťaťa je prvoradý. V tomto konkrétnom prípade je mal. Sebastián zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ktorí majú povinnosť zastupovať maloletého v bežných veciach, preto by sa nemali upierať rodičom ich rodičovské práva a obaja ich majú mať rovnaké. Na druhej strane mal súd na pamäti ústavou garantované právo, že nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

39. Vzhľadom na vykonané dokazovanie súd zistil, že maloletý ani nie desaťročný chlapec sa nechce s vlastnou matkou stretávať, pritom žiadny objektívny dôvod k tomu neuviedol ani len psychologičke alebo kolíznemu opatrovníkovi. Vychádzajúc z vyjadrení účastníkov konania súd je toho názoru, že k terajšej situácii a teda nezáujmu dieťaťa o matku prispeli ako rodičia dieťaťa tak aj starí rodičia. Súd mal preukázané, že maloletého od jeho 7 či 8 mesiacov mali v starostlivosti starí rodičia v snahe pomôcť

rodičom dieťaťa, ktorí vtedy pracovali v Rakúsku. Teda je pochopiteľné, že maloletý má pekný a pevný citový vzťah ku svojim starým rodičom, ktorý ho od mala ku všetkému učili, vychovávali, trávili s ním čas, vodili do škôlky a do školy. Druhý problém súd vidí v tom, že rodičia ani po návrate z práce na víkend si nebrávali dieťa do svojej domácnosti (resp. veľmi sporadicky brávali) a nechávali dieťa opäť v starostlivosti starých rodičov. Súd si dovoľí tvrdiť, že rodičia si týmto uľahčovali svoju povinnosť dieťa vychovávať aspoň v čase kedy im to práca dovoľovala, na druhej strane sa viac budoval vzťah dieťaťa a starých rodičov. Súd vidí hlavný problém ani nie tak v styku ako v absencii komunikácie medzi matkou a starými rodičmi podmienené ich vzájomnou neznášanlivosťou. Toto súdu vyplynulo aj zo záverov psychologičky, lebo to že obe strany (starí rodičia a matka) odmietli spoločné stretávanie, vníma medzi nimi ako napätú situáciu. A medzi týmito negatívne vymedzenými vzťahmi sa vyvíja desaťročné dieťa, ktoré je v svojej postate tiež už istou osobnosťou s vlastnými myšlienkami, prvotne so vzorom vo svojej starej matke a aktuálne s biologickou matkou citovo len v úzadí.

40. Súd dbal pritom všetkom ale na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Z tohto dôvodu súd považoval návrh matky na úpravu akéhokoľvek styku s dieťaťom za dôvodné. Starí rodičia si musia uvedomiť, že matka má nie len povinnosť platiť výživné na dieťa, ale má aj rovnaké práva ako otec dieťaťa žijúci s Sebastiánom v jednej domácnosti a to podieľať sa na výchove dieťaťa hoc aj v rozsahu trávenia s synom aspoň nejaký čas.

41. V rámci konania stará matka opakovane uvádzala, že ak súd dá dieťa matke, tak W. jej vravel že utečie. Ďalej uvádzala, že dieťa sa matky bojí, nechce sa s ňou stretávať a maloletý má prejavy koktania pri spomínaní matky. Avšak stará matka žiadne toto svoje tvrdenie o koktaní či nesústreďení sa dieťaťa v škole (tvrdené v čase návštevy 3. ročníka) nepreukázala správou od psychológa či školy. Zo začiatku navrhli starí rodičia vykonať znalecké dokazovanie. Súd mienil podrobiť v rámci znaleckého dokazovania nie len dieťa ale aj starých rodičov a matku na zistenie ich vzájomných citových väzieb. Následne si starí rodičia návrh na znalecké dokazovanie rozmysleli vzhľadom na výšku preddavku. Súd je toho názoru, že pokiaľ by hoc aj minimálnym stykom bol ohrozený vývoj dieťaťa, starí rodičia by sa znaleckému dokazovaniu nebránili hoc požiadajúc aj o povolenie zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie v splátkach. Avšak pre súd je prvotný záujem dieťaťa a preto vychádzal z vyjadrení samotného W., ktorý odmietal styk s matkou a to aj za prítomnosti starej matky. Podporne súd vychádzal zo záverov psychologičky, že je v záujme maloletého mať záujem stretávať sa s matkou. Taktiež bral súd do úvahy to, čo dieťa hovorilo kolíznemu opatrovníkovi. Na základe týchto skutočností veľmi citlivo skúmal, či je alebo nie je v záujme dieťaťa, aby mal určitý hoc aj minimálny styk s matkou. Otec syna žiadosť o neupravenie styku obhajuje aj tým, že matka sa o syna nezaujímal. No úlohou súdu v tomto konaní nie je hodnotiť správanie matky z minulosti, ale vychádzať z toho že svoje rodičovské práva nestratila a o dieťa záujem prejavuje, čo súdu potvrdila aj psychologička.

42. Súd zvažoval či rozhodne aspoň o nejakom styku alebo ponechá ešte priestor na sedenia dieťaťa u psychologičky. Súd rešpektujúc právo maloletého na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, starým rodičom a prihliadal prvotne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti starých rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s matkou. Súd vychádzal podporne aj z toho, že v mesiaci jún 2019 odročil pojednávanie na september z dôvodu, aby mala psychologička cez letné prázdniny možnosť pokračovať v sedeniach s maloletým, pracovať s ním a zisťovať príčiny jeho negatívneho vzťahu k matke. Návrh na odročenie pojednávania z tohto dôvodu dali práve starí rodičia, matka sa k návrhu pridala. Súd na poslednom pojednávaní zistil, že na miesto aspoň júlových stretnutí dieťaťa s psychologičkou poslali starí rodičia maloletého do Anglicka na viac ako 2 týždne, v auguste mala psychologička dovolenku a tak sa dieťa dostalo na sedenie k psychologičke až 30.8.2019. Súd je toho názoru, že starí rodičia síce deklarujú nebránenie v styku, avšak z ich konania súdu skôr vyplýva, že svojim konaním nerobia nič preto, aby aspoň nejaký vzťah medzi matkou a dieťaťom opäť vznikol, aby sa aspoň nejaký styk zrealizoval. Vzhľadom na to, že súd nemal reálne preukázané koktanie dieťaťa, maloletý mal na konci 3. ročníka len jednu dvojku, do školy chodil pripravený a v škole mal dobrý prospech aj v čase už prebiehajúceho tohto konania, súd dospel k záveru že je potrebné neupierať matke podieľať sa na výchove dieťaťa, ak matka o dieťa záujem prejavuje. Maloletý v čase rozhodovania súdu nenavštevoval žiadne odborné ambulancie.

43. Súd však rešpektoval vyjadrenia samotného maloletého a závery psychologičky Q.. U. a preto upravil styk matke zo začiatku len v minimálnom rozsahu 30 minút a to na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno - právnej ochrany detí a sociálnej kurately za prítomnosti sociálneho pracovníka alebo psychológa. Takto upravil styk po dobu prvých 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Následne po dobu ďalších 3 mesiacov súd upravil styk na tom istom úrade ale už na hodinu. Od podania návrhu matky na súd ohľadom styku uplynula doba viac ako rok, od apríla 2019 s maloletým pracuje psychologička Q.. U. a preto doba 6 mesiacov je podľa názoru súdu dostatočne dlhá na to, aby sa začali opätovne budovať citové väzby medzi matkou a dieťaťom. Preto aj súd určil, že po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku bude styk prebiehať s matkou mimo vyššie uvedeného úradu. Resp. pokiaľ polročné sedenia nenaplnia svoj účel, nič nebráni účastníkom podať si návrh na zmenu úpravy styku. Súd pri takomto hoc i minimálnom styku vychádzal i z ďalšej potreby dieťaťa, aby sa na jeho výchove podieľali nie len starí rodičia majúci dieťa zverené ale i jeho rodičia, lebo ide o dve vekové generácie a každá z nich má právo prispieť k výchove dieťaťa svojimi životnými skúsenosťami.

44. Pri rozhodovaní o rozsahu úpravy styku súd vychádzal z myšlienkových pochodov, že maloletý W. má v piatok krúžok výtvarnej, ktorý navštevuje už dlho, v utorok alebo štvrtok (stará matka nevedela uviesť) má vyučovanie dlhšie. Potom pre súd pripadali na stretnutia len dni pondelok a streda, kedy W. končí vyučovanie o 13,00 hod. Ďalej súd bral aj na to, že maloletý trávi čas vonku s kamarátmi do 16,00 hod do 18,00 hod. a pracovníčky na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny majú pracovnú dobu do 15,00 hod. Podporne prihliadal súd na to, kedy chodí matka denne von s jej mladším synom. A tak z týchto časov súdu vyšiel styk nateraz na stredu začínajúc časom 13,30 hod.

45. Súd dlho zvažoval, či vo veci meritórne rozhodne alebo nechá na starých rodičov realizovať sedenia s dieťaťom u psychologičky. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že absentuje akákoľvek aktivita starých rodičov prispieť k vytváraniu vzťahu matky s dieťaťom, doposiaľ sa maloletý na stretnutie za prítomnosti matky k psychologičke nedostavil, čo starí rodičia odôvodňujú len tým, že maloletý nechce. Súd si ustálil vzájomné vzťahy medzi starými rodičmi a matkou ako veľmi negatívne aj z toho zistenia, že starí rodičia majúci dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti a teda zodpovedajúc za dieťa maloletého poslali letecky P. U. bez osobitného súhlasu matky ako druhého rodiča a bez toho, aby dieťa niektorý z nich zodpovedný za dieťa maloletého sprevádzal. Taktiež stará matka odmietla matke oznámiť, kde konkrétne sa maloletý B. U. zdržiava. Vzťahy starých rodičov s matkou sú tak vážne narušené, že o matke sa doma nebavia, najprv žiadajú znalecké dokazovanie - ktoré následne odmietnu, potom cez leto dieťa pošlú P. U. na miesto snahy pracovať u psychologičky s dieťaťom. Z týchto dôvodov aj súd dospel k záveru, že je nutné aspoň minimálne styk upraviť.

46. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 52 C.m.p. veta prvá, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd (§ 55 zák. č. 233/1995 Z. z. v spojení s § 48 zák. č. 233/1995 Z. z.).

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.

Podľa štvrtej časti C.m.p. sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.